

OPPGAVE 1 (Vektlegges 25 %)

Bedriften Lynobos AS produserer og selger et bestemt helseprodukt. Salgsprisen for en eske av dette helseproduktet er kr 1.000 kr, og de variable produksjonskostnadene beløper seg til 400 kr per eske (alle andre kostnader regnes som faste). Bedriften har satt opp følgende budsjett for neste år:

Omsetning (TI)	kr	20 000 000
-Variable kostnader	«	8 000 000
Dekningsbidrag	«	12 000 000
-Faste kostnader	«	11 250 000
Resultat	kr	750 000

a) Hvor mange esker har Lynobos AS budsjettetert med å selge?

$$\text{SVAR: } X = TI/p = 20\,000\,000 / 1\,000 = \underline{20\,000 \text{ esker}}$$

b) Hva er dekningsgraden?

$$\text{SVAR: } (12''/20'') * 100 = \underline{60 \%}$$

c) Hva er nullpunktomsetningen i kroner og enheter?

$$\begin{aligned} \text{SVAR: I kroner: } & (11\,250\,000/60) * 100 = \underline{18\,750\,000} \\ \text{I enheter: } & 11\,250\,000 / (1000 - 400) = \underline{18\,750 \text{ enheter}} \end{aligned}$$

d) Regn ut sikkerhetsmarginen i kroner, enheter og prosent.

$$\begin{aligned} \text{SVAR: I kroner: } & 20\,000\,000 - 18\,750\,000 = \underline{1\,250\,000} \\ \text{I enheter} & 20\,000 - 18\,750 = \underline{1\,250 \text{ enheter}} \\ \text{I \%: } & (1\,250/20\,000) * 100 = \underline{6,25 \%} \end{aligned}$$

Man har funnet ut at ved å øke de faste kostnadene med kr 500 000 (markedsføring) og sette ned prisen med 9 % vil omsatt mengde øke med 24 %.

e) Vil dette være lurt for Lynobos AS? Vis med beregning.

Omsetning (TI)	kr	20 000 000 * 0,91 * 1,24	=	22 568 000
-Variable kostnader	«	8 000 000 * 1,00 * 1,24	=	9 920 000
Dekningsbidrag	«	12 000 000	=	12 648 000
-Faste kostnader	«	11 250 000 + 500 000	=	11 750 000
Resultat	kr	750 000	=	898 000

Konklusjon: Ja. Det er lurt. Overskuddet øker med 148 000. (898 000 – 750 000).

OPPGAVE 2 (Vektlegges 27%)

- a) Hva kjennetegner et enkeltpersonforetak, og forklar fordeler og ulemper i forhold til aksjeselskapsformen?

SVAR: En person som har skutt inn hele egenkapitalen. I juridisk forstand er det ingen forskjell på eieren av enkeltpersonforetak og virksomheten. (s.50). Fordeler: Lett å starte, ikke revisjonsplikt, du er din egen sjef. Ulemper: Risiko og skatt.

- b) Hva kjennetegner konkurranseformen monopolistisk konkurranse?

SVAR: Mange små tilbydere, mange etterspørere, heterogent marked (merkevarer). Eks.: øl og vinmarkedet. (s. 87)

- c) Beskriv kort tre avskrivningsmetoder.

SVAR: Lineær-, saldo-, årssiffer - og variabel avskrivning. (s.124 og 125)

- d) Hvis det er ledig kapasitet, hva sier teorien om hvilke produkter du bør satse på?

SVAR: Alle produkter med positivt dekningsbidrag (pris større enn VEK)

- e) Hvilken pris på varene (eller hvilken kostnadsdekning/resultat) kan en bedrift «leve med» på kort og lang sikt? Begrunn svaret.

SVAR: På kort sikt kan man selge en vare/tjeneste som gir et dekningsbidrag på 0 eller veldig lite. Det kan være aktuelt når man ønsker å ta en posisjon i markedet eller introdusere et nytt produkt/tjeneste. På lang sikt må man ha en pris i tråd med selvkost. Til syvende og sist er man nødt til å dekke både de variable og faste kostnadene for å overleve. Det forutsetter en pris som dekker selvkost.

- f) I penum snakker vi om grensekostnad og grenseinntekt. Hva er dette? Kan du gi et illustrerende eksempel på begrepene? Hvordan ville du ha regnet ut grensekostnaden?

SVAR: Grensekostnad er den merkostnaden som oppstår gitt at vi produserer en ekstra enhet eller tar med en ekstra kunde. På tilsvarende måte så vil grenseinntekt være den merinntekten som oppstår ved at vi produserer en ekstra enhet eller tar med en ekstra kunde. Vi regner det ut ved å finne differansekostnaden (DK) og deretter differanseenhetskostnaden (DEK) Formelen er DK/x økning. DEK og grensekostnad er det samme. Grenseinntekten regnes ut på samme måten.

- g) Inndeling av kostnader. En metode er å bruke kontoplanen. Kjenner du andre inndelinger?

SVAR: Faste og variable/direkte og indirekte/betalbare og kalkulatoriske.

- h) Tidsavgrensninger. Hvordan ville du ha behandlet henholdsvis beholdninger, forskuddsbetalinger, ubetalte regninger og avskrivninger?

SVAR: Beholdninger er eiendeler (balansen), forskuddsbetalinger er eiendeler (balansen), ubetalte regninger er gjeld (balansen) og avskrivninger er kostnader (resultat).

- i) Hva består en regnskapsanalyse av og hva ville du ha gjort for å uttale deg om likviditeten?

SVAR: En regnskapsanalyse består av beregning av rentabilitet, likviditet og soliditet. For å uttale meg om likviditeten hadde jeg regnet ut likviditetsgradene:

Likviditetsgrad I = Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld (Skal være større enn 2)

Likviditetsgrad II = (Omløpsmidler – Varelager) / Kortsiktig gjeld (Skal være større enn 1)

OPPGAVE 3 (teller 18 %).

Et idrettslag startet opp i januar 2024. Bruttolønnen for januar utgjorde kr 1 800 000. Skattetrekket var på kr 800 000. Kontoene man har til disposisjon i forbindelse med registrering av lønnsbilaget var: 1950 Skattetrekk, 2380 Kassekreditt, 2600 Skattetrekk, 2770 Skyldig arbeidsgiveravgift, 2780 Påløpt arbeidsgiveravgift, 2940 Påløpt ferielønn, 5000 Lønn, 5180 Ferielønn og 5400 Arbeidsgiveravgift.

- a) Gjør de registreringer som følger av lønnsbilaget, når bedriften gjør hva den skal gjøre, herunder sørge for fortløpende registrering av kostnadene etter hvert som de oppstår. Satsene bedriften benytter er 12 % feriepenger og 14,1 % arbeidsgiveravgift. (Teller 10 %)

SVAR:

Bruttolønn: kr 1 800 000 (D 5000)

Skattetrekk: ” 800 000 (K 2600)

Utbetalt kr 1 000 000 (K 2380)

Skyldig arbeidsgiveravgift for perioden:

kr 1 800 000 x 14,1 % = kr 253 800 (D 5400 K 2770).

Påløpne feriepenger: kr 1 800 000 x 12 % = kr 216 000 (D 5180 K 2940).

Påløpt arbeidsgiveravgift: kr 216 000 x 14,1 % = kr 30 456 (D 5400 K 2780).

Skattetrekk inn på egen bankkonto, kr 800 000 (D 1950 K 2380).

- b) Når lønnskostnadene presenteres i resultatoppstillingen, inkluderes arbeidsgiveravgift og feriepenger. Hvor store var lønnskostnadene i januar beregnet på denne måten, og hva utgjorde utbetalt lønn i januar? (Teller 5 %)

SVAR:

Lønnskostnader totalt i mai: 1 800 000 + 253 800 + 216 000 + 30 456 = 2 300 256

Utbetalt lønn til de ansatte utgjorde kr 1 000 000.

c) Når skal mva., arbeidsgiveravgift og skattetrekk for 1.termin betales? (Teller 3 %)

SVAR:

Mva.: 10 april.

Arbeidsgiveravgift og skattetrekk; 15. mars.

OPPGAVE 4 (Vektlegges 21 %)

En industribedrift har fire avdelinger; Materialavdeling, tilvirkningsavdeling I, tilvirkningsavdeling II og salgs- og administrasjonsavdeling. De bruker tilleggskalkulasjon ved prissetting og har i en normalperiode registrert følgende tall:

Direkte materialer	kr	2 000 000
Direkte lønn tilv.avd. I	«	3 000 000
Direkte lønn tilv.avd. II	«	5 000 000
Indirekte kostn. materialavd.	«	1 000 000
Indirekte kostnader tilv.avd. I	«	2 100 000
Indirekte kostnader tilv.avd. II	«	2 000 000
Indirekte kostnader salgs- og adm.avd.	«	4 530 000

a) Regn ut tilleggssatsene. Kun prosenttillegg skal benyttes. (Vektlegges 8 %)

Svar:

Materialavd. : $1\,000\,000/2\,000\,000*100 = 50\%$

Tilv.avd. I : $2\,100\,000/3\,000\,000*100 = 70\%$

Tilv.avd.II : $2\,000\,000/5\,000\,000*100 = 40\%$

Tilvirkningskostnad: $2\,000\,000 + 1\,000\,000 + 3\,000\,000 + 2\,100\,000 + 5\,000\,000 + 2\,000\,000 = 15\,100\,000$

Salgs- og adm.avd : $4\,530\,000/15\,100\,000*100 = 30\%$

Industribedriften har fått en forespørsel om å levere et nytt produkt. Til dette nye produktet vil det gå med kr 400,- i direkte materialer, kr 300,- i direkte lønn i tilv.avd. I og kr 500,- i direkte lønn i tilv.avd. II. Bedriften bruker en fortjeneste på 10 %.

b) Kalkuler prisen uten mva. på dette nye produktet. (Vektlegges 10 %)

Svar:

$400 + 200 + 300 + 210 + 500 + 200 = 1\,810 + 543 = 2\,353 + 235,30 = \underline{2\,588,30}$

c) Hva heter den kalkulasjonsmetoden du benyttet deg av i oppgave 4a) og 4b)? Hvilke andre kalkulasjonsmetoder kjenner du til, og hva måtte du eventuelt ha av tilleggsopplysninger for å benytte deg av disse? (Vektlegges 3 %)

Svar: Tilleggskalkulasjon etter selvkostmetoden. Divisjonskalkulasjon. Opplysninger om at det bare er ett produkt. (TK/x). Tilleggskalkulasjon etter bidragsmetoden. Opplysninger om hvor stor del av de indirekte kostnadene som er faste. (Evt. variable)

OPPGAVE 5 (Vektlegges 9 %)

- a) En bedrift hadde per 31.12.2023 en egenkapital på kr 2.990.000, kortsiktig gjeld på kr 2.100.000, langsiktig gjeld på kr 2.400.000 og omløpsmidler for kr 3.900.000. Hva er beløpet for bedriftens anleggsmidler?

SVAR: AM er kr 3 590 000. (Sum EK og gjeld er 7 490 000. AM = Sum – OM = 7 490 000 – 3 900 000 = 3 590 000)

- b) Du tar opp et annuitetslån på kr 1.100.000 over fem år. Renten er 3 % og fra tabellene henter vi følgende faktorer:

$$\begin{aligned} R &= 1,159274 \\ R^{-1} &= 0,862609 \\ A &= 4,579707 \\ A^{-1} &= 0,218355 \\ S &= 5,309136 \end{aligned}$$

Hva blir avdraget det andre året? (Du behøver ikke sette opp alle fem årene)

SVAR: 213 407

Annuiteten = 1 100 000 * 0,218355 = 240 191

År	Restlån per 1.1	Renter	Avdrag	Annuitet
1	1 100 000	33 000	207 191	240 191
2	892 809	26 784	213 407	240 191

- c) En idrettsklubb i Østfold hadde 1.februar 2024 en kontantbeholdning på kr 4000,- og et bankinnskudd på kr 28000,-. Forventede innbetalinger i februar er kr 180000 og forventede utbetalinger er kr 211000. Avskrivninger for februar er budsjettert til kr 25000.

Sett opp et likviditetsbudsjett for februar for idrettsklubben i Østfold.

SVAR:

1. Innbetalinger	180 000
2. <u>Utbetalinger</u>	<u>211 000</u>
3. <u>Innbetalingsoverskudd</u>	<u>- 31 000</u>
4. Likviditetsreserve IB	32 000

5. Likviditetsreserve UB 1 000